

Tri dôležité pojmy pre školy s inklúziou

/Vybraté zo Školy inkluzionistov/

Autorita

Úzko súvisí s mocou. Všeobecne možno povedať, že niektorí učitelia alebo ľudia z vedenia to s jej používaním často prehávajú, myslia si, že tak získajú autoritu. Opak býva neraz pravdou. Do inkluzívneho školského prostredia patrí prirodzená autorita založená na osobnom príklade, dodržiavaní pravidiel a rešpektujúcej komunikácii. Skauti, čo majú autoritu v malíčku, učia lídrov prístupu, ktorý voláme 60-20-20. To znamená, že by lídri mali uplatňovať 60 % demokratického prístupu na základe dohôd, diskusie a hlasovania, 20 % slobody a voľnosti každého jedinca, a 20 % autoritatívneho prístupu a jasne vysvetlených príkazov. Tento model je aplikovateľný aj pri inklúzii – ale všetko s mierou.

Bezpečie

V kontexte školy môžeme za bezpečie považovať pocity dieťaťa – Sem patrí. Tu som vítaný/á. Tu sa cítim dobre. Darí sa mi, učím sa a rastiem. Je veľmi dôležité, aby sme v školách a v triedach vytvárali príjemné, bezpečné prostredie. To vzniká tvorbou a rešpektovaním vzájomných dohôd a pravidiel. Nikomu sa nevysmievame, navzájom sa počúvame, rešpektujeme seba, svojich spolužiakov aj učiteľov. Nezabúdajte, že deti len tak ľahko neprekabátite – ak sa v triede alebo v škole necítia dobre samotní učitelia, odzrkadlí sa to aj na žiakoch, potom je každá snaha márna. Ako sa máte? A čo ostatní okolo vás? Vzťahy založené na vzájomnom rešpekte a komunikácii udržiavame aj s tými najdôležitejšími ľuďmi v živote žiakov, s ich rodičmi. Bezpečne sa musí cítiť celá komunita školy, od pani upratovačky až po dedka malého Jakubka.

Klíma školy

Cítiť ju hneď, ako vojdete do školy. Aká je tá vaša? Sivá strohá výzdoba, vystresovaní učitelia, zamračení a tichí žiaci, nedostupné vedenie školy zatvorené vo svojej veži zo slonoviny, kričiaci upratovačka a vystrašení rodičia, ktorí tam nie sú vítaní? Alebo je vaša škola plná pestrých chodieb s detskými prácami, výrobkami a fotografiami na stenách? Rohy lemujú oddychové kútiky pre žiakov, kde môžu pokojne a vášnivo diskutovať medzi sebou alebo s prítomnými učiteľmi? Uvedomuje si vaša škola a jej členovia, že poskytuje služby žiakom, ale aj ich rodičom a iným návštevníkom z okolitej komunity? Klíma alebo inak povedané atmosféra školy sa nedá exaktne odmerať, ani naplánovať. Odráža skutočnosť, ako sa žiaci, učitelia i rodičia v danej škole cítia, ako ich prostredie motivuje k štúdiu a práci. Má veľký vplyv na samotné učenie sa, aj na jeho výsledky. Súčasťou školskej klímy je aj tzv. kultúrny rozmer školy, teda napríklad to, ako dodržiava tradície, aké hodnoty uznáva a ako ich sprítomňuje, aké symboly v nej nájdeme. Školskú klímu tvoria klíma tried a klíma na samotnom vyučovaní. Tie ovplyvňujú rôzne faktory: celkové prostredie školy, jej architektúra, typ školy a jej filozofia, organizačný a administratívny chod školy, ale aj osobnosti učiteľa a vedenia. Pozitívna klíma školy je jedným z najdôležitejších faktorov inkluzívneho vzdelávania.

